

Христина ВІНТОНІВ

**СЛОВ'ЯНСЬКА КОЛЕКЦІЯ
МАНІТОБСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КАНАДІ**

У Канаді зберігається величезна кількість документів архівної україніки, які є неоціненним скарбом для української історії, культури, мови, суспільства в цілому. У Манітобському університеті є багата слов'янська колекція, яка потребує детального аналізу та впорядкування.

Мета статті – ознайомити зацікавлених науковців, викладачів, аспірантів, студентів з архівними фондами Манітобського університету в Канаді, що викликають значний інтерес завдяки своїй слов'янській колекції, в якій наявні також документи архівної україніки.

Манітобський університет, заснований 1877 р., є найбільшим університетом у провінції Манітоба і першим у Західній Канаді.

Він складається з 9 бібліотек та 11 центрів опрацювання супутникової інформації, розміщених на територіях університету Форт-Гаррі та Баннатине. Тут зберігається понад 2 млн. од. зб., понад 15 800 періодичних видань; а також матеріали на мікроформах та в мультимедійному форматі¹.

Цей університет має давні традиції та взаємозв'язки з українською громадою в Манітобі. У 1949 р. тут засновано відділ слов'янських студій, що пізніше сприяло створенню окремої слов'янської колекції у його Бібліотеці Елізабет Дафо. Першим професором та головою відділу було призначено Я. Б. Рудницького. Колекція поповнювалася документами, подарованими Комітетом українців Канади, Осередком української культури і освіти (Осередок), Українською Вільною Академією Наук (УВАН), товариством “Український народний дім”, Польським конгресом Канади, Асоціацією польських жінок; російські книги надійшли з приватних колекцій Додокіна з Вінніпегу та Кроу з Оттави. Колекцію фінансово підтримували різні організації, особливо Фонд українських студій під керівництвом Марка Смерчанського, який відразу придбав книжки на суму понад 6 тис. дол. Для слов'янської колекції також подаровано 50 газет та 30 інших періодичних видань. Велика кількість важливих книжок та періодики надійшла завдяки канадсько-радянським культурним зв'язкам. Спочатку колекція зберігалася в приміщенні відділу, а з 1953 р. приблизно 2000 од. зб. було переміщено в новозбудовану бібліотеку (з 1962 р. – Бібліотека Елізабет Дафо), де вони зберігаються й досі².

Слов'янська колекція Бібліотеки Елізабет Дафо в Манітобському університеті

Найбільшою з 9 бібліотек Манітобського університету є Бібліотека Елізабет Дафо, джерела якої використовують викладачі у дослідженнях та студенти у навчальному процесі. Бібліотека має величезну кількість книжок, періодичних видань, урядових публікацій, мікроформ, карт та спеціальних колекцій, які сприяють ісландським та слов'янським дослідженням. Тут же розміщений один з відділів університету – Архів та спеціальні колекції. Бібліотека має такі колекції: періодика у зв'язках; поточна періодика; матеріали великого формату; урядові документи; ісландська колекція; основне книгосховище; карти та атласи; мікроформи; рідкісні книги та архіви; довідково-інформаційний фонд; слов'янська колекція; тези та практикуми³.

Слов'янська колекція є окремою структурною одиницею в Бібліотеці Елізабет Дафо, вона включає понад 56 000 книжок, періодики, зокрема, газет та мікроформ. Більшість із них надруковані російською, українською та польською мовами, частково іншими слов'янськими мовами. У колекції є документи різної тематики, зокрема, з гуманітарних та суспільних наук. Тут багато спеціалізованих словників, виданих переважно російською, українською та польською мовами (фінансові, технічні та комп'ютерні, екологічні, юридичні, соціологічні, лінгвістичні); є довідковий відділ словників, енциклопедій, бібліографій та статистичних щорічників⁴.

1. “Бібліографічні та біографічно-бібліографічні джерела з української літератури”. Тут зосереджено такі видання: найповніша енциклопедія про Україну та українців англійською мовою “Енциклопедія України” (за редакцією В. Кубійовича); багатотомна “Енциклопедія українознавства” (за редакцією В. Кубійовича, 1949, перевидання 1993); “Міжнародна бібліографія книг та статей про сучасні мови та літературу” (1921–1995); “Українська література англійською мовою: статті в журналах та колекції, 1840–1965 рр.: анотована бібліографія” М. Тарнавської (1992); “Українська література англійською мовою: книжки та памфлети, 1890–1965: анотована бібліографія” М. Тарнавської (1988); “Бібліографія української літератури англійською мовою та французький переклад (1950–1986) і критика” О. П'ясецької (1989); “Письменники Радянської України: бібліографічний довідник, 1917–1987 рр.” (1988); “Українські письменники: біографічно-бібліографічний словник” (1960); “Незалежна Україна: бібліографічний путівник до англійськомовних публікацій, 1989–1999” Богдана С. Винара (2000); “Україна: бібліографічний путівник до англійськомовних видань” Богдана С. Винара (1990).

2. “Бібліографічні та біографічно-бібліографічні джерела з української літератури в Канаді”. Тут зберігаються: перелік українсько-ка-

надських публікацій “Україна та українсько-канадські книжки для середніх шкіл, коледжів та публічних бібліотек” А. Григоровича (1979); “Українські письменники в Канаді: літературно-критичні нариси” О. Гай-Головка (1980); “Бібліографія видань української еміграційної літератури, 1945–1970” Б. Роменчука (1974); “Анотована бібліографія української літератури в Канаді: книговидавництво, 1908–1985” Я. Славутича (1986); біографічно-бібліографічне дослідження про українсько-канадських літераторів та їхні вибрані твори “Західноканадський збірник” Я. Славутича (1973).

3. Колекція мікрофіш “Історія сучасного російського та українського мистецтва, 1907–1930 рр.”. Серед них – колекція з 65 монографій та 41 серії в межах 1907–1930 рр., скопійовані на мікрофіші компанією АДС Паблішерс (IDC Publishers) у Нідерландах. Ця колекція складається з монографій, критики, мистецької періодики, опублікованої в Росії та Україні до та після Другої світової війни; є мистецькі журнали, а саме: “Рабіс”, “Радянське мистецтво” та “Творчество”. Наявні також статті видатних митців (В. Кадинського, П. Філонова, К. Малевича та А. Петровського), книжки відомих критиків (Якова Тугендхольда, Еріка Голербака та Миколая Пуніна).

4. Колекція “Авангардної української періодики” включає такі видання: “Нова генерація” (Харків, Державне видавництво України), “Червоний шлях” (Харків, Державне видавництво України), “Дзвінок” (Львів, Українське педагогічне товариство), “Універсальний журнал” (Харків), “Критика” (Харків, Державне видавництво України), “Плуг” (Харків), альманах київської філії Спілки пролетарських письменників “Гарт” (Київ, Державне видавництво України), “Ілюстрована Україна” (Львів, Ілюстрована Україна), “Нові шляхи” (Львів, видавнича спілка “Нові шляхи”), “Зоря” (Дніпропетровськ), “Західна Україна” (Харків, Спілка революційних письменників “Західна Україна”) та ін. Ці видання з’явилися в Україні у 1910–1930-х рр. Значну частину літературних журналів надруковано у 1920-х рр. під час великих зрушень та експериментів у мистецтві. Україна, як і інші радянські республіки, переживала національне пробудження в культурі, мові та літературі. Театр, образотворче мистецтво та різні літературні течії формувалися під впливом Заходу. І як результат – нові публікації, в яких тлумачилися ці нові віяння. Серед літературних особистостей були й такі, які тісно пов’язані з цими публікаціями: І. Дніпровський, В. Сосюра, П. Тичина, М. Куліш та М. Хвильовий.

5. Колекція “Українські памфлети* з Центральної та Західної Європи” охоплює період з 1900 до початку 1980-х рр. У ній наявні приблиз-

* Поняття “памфлети” тотожне поняттям “буклети”, “брошури”, і використовується в цьому значенні.

но 150 невеличких брошур різних приватних видавництв: “Мій злочин та інші короткі оповідання” І. Франка, “Олександр Мурашко” та “Тимко Бойчук” Д. Антоновича, “Жива: поеми” О. Бабія, “Сорочинський ярмарок: повість” М. Гоголя, неперіодичне видання для робітного народу “Гуцульська читанка” (за редакцією д-ра К. Трильовського), “Коротка історія Православної церкви: підручник для православних учнів українських народних шкіл”, “Мала історія України”, “Наймана праця і капітал” К. Маркса, статті Р. Рахманного (Олійника), “Тризна” Т. Шевченка, “Політичні листи”, “Українська державність” В. Винниченка; багато інших політичних і економічних трактатів, оригіналів новел.

6. Колекція “Українські памфлети з України та Східної Європи” включає україномовні публікації, надруковані в Україні, або сусідніх країнах, що охоплюють період із ранніх 1900-х рр. до середини 1990-тих рр. та містять невеличкі буклети різних приватних та державних видавництв, а саме: “Червоний шлях” (Харків), “Світ дитини” (Львів), “Діло” (Львів), “Українське видавництво” (Харків), “Русалка” (Київ), Державне видавництво України (Харків), друкарня наукового товариства ім. Т. Шевченка (Львів), фонд “Учітеся, брати мої” (Львів), видавництво Миколи Голюка, Товариство “Просвіта” (Львів) та ін. Це – перевидання праць видатних письменників та діячів (М. Коцюбинський, Б. Лепкий, М. Вовчок, В. Винниченко, І. Котляревський, М. Кропивницький); політичні та економічні трактати “Економічні основи галицької державності”, “Галичина та Соборна Україна”; “Слово о полку Ігоревім” (1944) та ін. У колекції налічується понад 100 видань.

7. Колекція “Українсько-канадські памфлети” (1900–1970 рр.) складається з малоформатних праць, надрукованих в основному місцевими газетами “Руська книгарня” та “Українська книгарня” для українських іммігрантів. Це – оригінали п’єс та їхні переклади; інформація для перших поселенців; матеріали про життя в Канаді, а також з історії, літератури та соціально-політичних питань. У колекції наявні понад 300 публікацій, серед яких віднаходимо ті, що написані українськими письменниками та діячами в Україні та за кордоном: М. Драгомановим, І. Багряним, Т. Шевченком, О. Кобилянською, митрополитом Української православної церкви Канади Іларіоном, В. Коссарем, Д. Гунькевичем, Я. Майдаником, О. та Т. Кошицями, О. Сушком, П. Кратом, С. Ковбелем, Р. Рахманним (Олійником), С. Руданським, М. Шудлом; статuti, молитовники, пісні та колядки, промови, різні звіти та ін.

8. Колекція “Українсько-американські памфлети” налічує понад 100 україномовних публікацій, виданих переважно в США з 1910-х рр. до кінця 1980-х рр.: передруковані твори М. Драгоманова, І. Франка, Б. Грінченка, М. Костомарова, Т. Шевченка, І. Мазепи; політичні та історичні трактати; публікації про громадські та політичні рухи.

9. Колекція музичних партитур педагога, диригента хору О. Кошиця, громадського діяча В. Климківа складається з декількох сотень музичних партитур та аранжувань українського фольклору, літургійної, класичної та сучасної музики. Її подарувала слов'янській колекції Бібліотеки Елізабет Дафо у 2001 р. родина В. Климківа. До неї увійшли твори та аранжування відомих українських музикознавців, композиторів та диригентів. Ця унікальна колекція доповнює фонд В. Климківа (http://umanitoba.ca/libraries/units/archives/collections/complete_holdings/rad/mss/klymkiw_family.shtml), що зберігається в Архіві та спеціальних колекціях Манітобського університету.

1) Колекція музичних партитур складається з двох секцій:

“Малоформатні музичні партитури В. Климківа” (8 коробок): літургії, церковні, народні, естрадні пісні, веснянки, колядки, концерти, твори та аранжування С. Людкевича, М. Лисенка, Г. Верьовки, М. Вербицького, О. Білаша, Н. Нижанківського, В. Івасюка, Ф. Колесси, М. Кропивницького, М. Леонтовича, Б. Лятошинського, Гр. та П. Майбород, С. Сабадаша, І. Садовського, І. Шамо, К. Стеценка, репертуари колективів, хорів, вечорниці, вокальні твори.

2) “Середньоформатні музичні партитури В. Климківа” (29 коробок): твори та аранжування А. Авдієвського, В. Барвінського, М. Березовського, О. Білаша, Д. Бортнянського, М. Федоріва, С. Гулака-Артемівського, В. Колесника, Ф. Колесси, А. Кос-Анатольського, В. Косенка, М. Леонтовича, М. Лисенка, Б. Лятошинського, С. Людкевича, Гр. та П. Майбород, Н. Нижанківського, Л. Ревуцького, І. Шамо, А. Штогаренка, Д. Січинського, М. Скорика, Н. Яремчука, Я. Степового, К. Стеценка, Г. Верьовки; державний гімн УРСР, літургійні служби, народні, церковні пісні, колядки; хорові твори, панахиди; репертуари для скрипки, фортепіано, віолончелі, гобоя, бандури; українські псалми.

Цінною є колекція слов'янських рідкісних праць: “Помяник з Городища” (1484–1737) – один з найдавніших рукописів у Північній Америці, надрукованих кирилицею, що містить список померлих, яких необхідно пом'янути під час заупокійної меси; “Вінніпезький Псалтир”, написаний кирилицею (1735–1745); “Євангеліє” з Почаївського монастиря (1771); “Етнографічний збірник”, опублікований Науковим товариством ім. Т. Шевченка (1895–1914); “Нові українські пісні про громадські справи, 1764–1880 рр.” (1881 р., укладач М. Драгоманов); рукопис “Два голоси” Б. Лепкого (1911); рукопис “Нещасна пригода” О. Маковея (1898); рукопис “Козацька кров” Марка Вовчка (1857); фрагмент із друкованого Євангелія – “Притча про Блудного Сина” (1626); фрагмент із рукописного Євангелія за Св. Матвієм церковнослов'янською мовою.

Електронний каталог “Bison” є основним засобом доступу до колекцій бібліотек Манітобського університету. Завдяки йому можна лег-

ко віднайти будь-яку книжку, періодичне видання, серію чи статтю за наступними параметрами: ключове слово, автор, назва, назва періодичного видання, предмет, серія, номер ISSN чи ISBN. За даними щорічного звіту бібліотек Манітобського університету за 2006–2007 рр. станом на 31.03.2007 р. в систему було внесено 1 657 539 бібліографічних документів, 1 066 408 авторських документів та 2 874 880 інших одиниць зберігання. Так, на запит зі словом “Ukraine” система знаходить 6746 назв, зі словом “Ukrainian” – 7108.

Архів українсько-канадського досвіду при Архіві та спеціальних колекціях Манітобського університету

Архів та спеціальні колекції є одним з відділів Манітобського університету, який був заснований у 1978 р. (хоча перша колекція матеріалів письменника Фредеріка Філіпа Грове була придбана ще в 1960). Він зберігає, впорядковує та каталогізує університетські документи й різні колекції для подальших наукових досліджень, а також забезпечує доступ громадськості до них. Загальна кількість матеріалів складає 9000 футів текстового матеріалу, 130 000 фотографій та негативів, 5 000 аудіозаписів, 2500 відеозаписів, 600 фільмів, 100 компакт-дисків, 2200 архітектурних планів, 1200 карт та приблизно 30 000 рідкісних книг⁵.

В архіві та спеціальних колекціях Манітобського університету наявні документи Манітобського університету; колекція рідкісних книг (інкунабули, друковані форми XIV ст., зразки друкованої преси XIX–XX ст., рукописи літератури канадських прерій, релігійні та місіонерські матеріали, раннє силабічне письмо, два слов'янських рукописи – “Помяник з Городища” та “Вінніпезький Псалтир”, написаний кирилицею та ін.); 500 000 фотографій та 2,5 млн. вирізок однієї з найдавніших газет Західної Канади “Вінніпег Трібуне” (Winnipeg Tribune); архів сільськогосподарського досвіду (журнали, щоденники, спогади, фотографії, листування, рахунки та інші документи фермерських родин та відомих селян); приватні архіви; рукописи, рідкісні документи, карти, слайди, фотографії про полярні та передполярні дослідження; матеріали, що стосуються культури, історії та мови ескімосів, метисів і місцевого населення Канади; колекція документів канадського письменника Ф. Ф. Грове (пізніше виявилось, що він також був німецьким перекладачем Ф. Ф. Грєве) та його дружини Елс фон Фрейтаг-Лорінговен; Архів українсько-канадського досвіду; документи, фотографії, газетні вирізки, які стосуються театального мистецтва Канади; матеріали, пов'язані з діяльністю жінок у Канаді. Матеріали Архіву та спеціальних колекцій можна переглянути за адресою: <http://www.umanitoba.ca/libraries/units/archives/collections/reproductions.shtml>.

У 2003 р. при Архіві та спеціальних колекціях Манітобського університету створено Архів українсько-канадського досвіду, який значно

збагатив слов'янську колекцію, засновану в 1949 р. Ця колекція є однією з найдавніших слов'янських колекцій при наукових інститутах Канади. Завдання Архіву українсько-канадського досвіду полягає в тому, щоб нагромаджувати та зберігати документи про життя та діяльність української спільноти в Канаді, зокрема, кореспонденцію, фотографії, аудіо- та відеозаписи, фільми, а також колекції окремих осіб та установ.

Більшість документів у колекції придбав засновник відділу та голова слов'янських студій у Манітобському університеті д-р Ярослав Богдан Рудницький. Архів українсько-канадського досвіду, слов'янські книги та рукописи допомагають кафедрі німецьких та слов'янських студій й Центру українсько-канадських студій проводити курси й дослідження⁶.

Архів українсько-канадського досвіду складається з таких колекцій:

1. Колекція рукописів – фонди священика Української католицької церкви А. Барана; першої жінки-юриста українського походження М. Вавріків; родини Глушак; ректора Колегії Св. Андрея проф. Р. Єрнюка; педагога та дослідника історії канадських українців М. Іванчука; дослідника українсько-канадського фольклору д-ра Р. Климаша; родини Климків; працівника телебачення та активного діяча української громади в Канаді О. Купловської; художника В. Лобчука; посла, адвоката та королівського радника Н. Дж. Мандзюка; Е. Остри; вченого-мовознавця, літературознавця, громадського і політичного діяча Я. Рудницького; слов'янського мовознавця, дослідника старовинних рукописів І. Тарнавецької; літературознавця, професора Манітобського університету М. Шкандрія; дослідника історії місцевих українських, польських, німецьких та єврейських першопоселенців області Інтерлейк А. Янчишина.

2. Фотоколекція із 9 фотографій українських поселенців, що поселилися поблизу Національного парку Елк-Айленд (провінція Альберта).

3. Колекція рідкісних книг (декілька слов'янських книг та рукописів), які можна віднайти у відділі рідкісних книг при Манітобському університеті (детальніша інформація у слов'янській колекції Бібліотеки Елізабет Дафо).

4. Слов'янська колекція, в якій є понад 56 000 томів книг, періодики, зокрема газет, та мікроформ. Вона розміщена на другому поверсі Бібліотеки Елізабет Дафо і доповнює Архів українсько-канадського досвіду, що входить в Архів та спеціальні колекції Манітобського університету. Більшість матеріалів з її каталогів внесено в он-лайнний каталог бібліотеки "Vison". Заголовки в електронному каталозі транслітеровано – кирилиця латинськими літерами. Матеріали наявні в слов'янській колекції, вирізняються з-поміж інших афіксом *слов-* у шифрі (детальніша інформація у слов'янській колекції Бібліотеки Елізабет Дафо).

5. Серія видатних лекцій Ярослава Богдана Рудницького. Фонд Рудницького (в сумі 100 тис. канадських доларів) щороку організовує лекції і сприяє діяльності Архіву та спеціальним колекціям Манітобського університету. Видатні вчені виступають у Вінніпезі з лекціями на теми східноєвропейських та слов'янських досліджень. Їх фінансує фонд, заснований громадським і політичним діячем, професором Українського вільного університету (УВУ), мовознавцем Я. Рудницьким. Лекції започаткували в 1994 р. Уже прочитано 15 лекцій, які подано на сайті Манітобського університету за електронною адресою: http://umanitoba.ca/libraries/units/archives/grants/rudnyckyj_lecture/transcripts.shtml

Починаючи з 1998 р. Архів та спеціальні колекції розпочав програму оцифрування графічних та текстових матеріалів із різних колекцій. Нині приблизно 30 000 зображень можна переглянути на сайті Архіву. Це такі колекції як: “Фотографії родини Гамільтон”, “Жінки та освіта”, “Фонд Чарлі Торсона”, “Фонд Гільзи Моріш”, “Канадські друзі Єврейського університету Єрусалима”, “Імміграційний досвід прерій”, “Популісти прерій: про досвід формування нації”, “Військовий досвід Канади: документальна спадщина”.

Найчисельнішою є оцифрована колекція “Імміграційний досвід прерій”, яка включає 15 000 архівних документів, що стосуються імміграції у Манітобі, Саскачевані та Альберті. Це – щоденники, листування, фотографії, аудіо- та відеозаписи чеських, датських, англійських, німецьких, ісландських, ірландських, єврейських, румунських, шотландських, турецьких та українських іммігрантів. Українські матеріали стосуються М. Вавриків, Р. Єренюка, М.Іванчука, родини Климків, Б. Лобчука, Г. В. Сімпсона, А. Янчишин, товариства “Альфа-Омега”, 9 фото українських поселенців поблизу Національного парку Елк-Айленд (Альберта) та 300 світлин з архівів “Осередку української культури і освіти”.

Бібліотека Колегії Св. Андрея при Манітобському університеті

Колегія Св. Андрея – це інституція Української православної церкви Канади, яка є філією Манітобського університету у Вінніпезі. Колегію створено для поширення духовного, освітнього, культурного та морального духу серед парафіян, української громади в Канаді та в канадському суспільстві. Її засновано 1946 р. на крайній півночі Вінніпегу як духовну семінарію для підготовки православних священників. У 1962 р. вона стала філіалом Манітобського університету, а через 2 роки переїхала до своєї нинішньої будівлі у Форт Гаррі Кампус при Манітобському університеті. З 1981 р. при ній було створено Центр українсько-канадських студій, який пропонує курси з української мови, літератури, історії, географії та фольклору. Бібліотека Колегії налічує 40 000 книг у кожній колекції⁷. Придбавши бібліотеку покійного Іва-

на Огієнка (Іларіона, митрополита Української Православної церкви у Канаді) у 1971 р., колекція стала унікальною з точки зору українських досліджень, оскільки налічує 118 рукописів і стародруків, датованих XVI–XIX ст. Тут є “Ключ Разумѣнія” І. Галятовського (три примірники), Острозька Біблія (1581), “Лексікон словеноросскій” Памва Беринди, перевиданого 1653 р. (два примірники), та ін. Багато матеріалів є про східне християнство, православну теологію, українсько-канадські студії⁸.

Отже, слов'янська колекція Манітобського університету є багатим джерелом інформації про українські матеріали, які зберігаються в Канаді. Документи колекції використовують для дослідження на багатьох кафедрах та факультетах, де цікавляться славистикою, канадською українікою. Вона є своєрідним безцінним осередком для вивчення політичного, економічного та культурного життя української спільноти в Канаді, що потребує подальшого нагромадження, опрацювання та належного зберігання.

¹ Сайт Манітобського університету, Канада // <http://umanitoba.ca/>.

² Muchin John. Slavic Collection of the University of Manitoba Libraries/ Muchin John. – Winnipeg: University of Manitoba Libraries, 1970. – 71 p.

³ Сайт Бібліотеки Елізабет Дафо, Манітобський університет, Канада // <http://www.umanitoba.ca/libraries/units/dafoe/>.

⁴ Urbanic Allan and Beth Feinberg. *A Guide to Slavic Collections in the United States and Canada*. – New York; Haworth, 2005. – 191 p.

⁵ Sweeney Shelley. The University of Manitoba Archives and Special Collection/ Shelley Sweeney // ArchiNews. – 2005. – February. – Volume 24. – Issue 3.

⁶ Сайт Архіву українсько-канадського досвіду в Архіві та спеціальних колекціях Манітобського університету // <http://www.umanitoba.ca/libraries/units/archives/collections/subject/ukrainian/index.shtml>.

⁷ Сайт Колегії Св. Андрея, Манітобський університету, Канада // http://www.umanitoba.ca/colleges/st_andrews/.

⁸ Матяш І. Архівна та рукописна україніка: зміст та обсяг поняття, проблема інкорпорації до Національного архівного фонду України // *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. – 2007. – № 1. – С. 17–43.

Kh. VINTONIV

Slavic collection of the University of Manitoba (Canada)

The Slavic collection of the University of Manitoba in Canada is characterized in the article, with special focus at the Ukrainian collections of the Elizabeth Dafoe Library, of the Archives of the Ukrainian Canadian Experience, and of St. Andrew's College at the University of Manitoba.